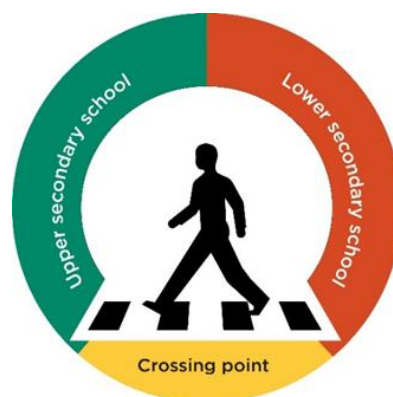

Övergångsstället

En förebyggande insats för att minska studieavbrott i Göteborg

Ellinor Dyne och Cathrine Fredriksson

Förord

I det här häftet avses att beskriva om hur personalen inom Övergångsstället vid Vägledningscentrum/ Utbildningsförvaltningen i Göteborg coachar elever under övergången mellan grund- och gymnasieskolan. Målgruppen är elever som är godkända för nationella program men som ändå riskerar att göra studieavbrott i gymnasieskolan. Det här är en insats som riktar sig till unga inom spektrumet psykisk ohälsa och som kan vara i riskzonen för att avbryta studierna. Genom coachande förhållningssätt och sektorövergripande insatser samverkar coacherna med socialtjänst, sjukvård och skola. Coacherna arbetar för att stärka elevernas självkänsla, självinsikt och öka deras trygghet, allt för att motverka studieavbrott. Övergångsstället kan ses som en förebyggande insats som görs innan elevhälsa och det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) tar vid.

Insatser inom Övergångsstället har inspirerats av tidigare forskning och beprövad erfarenhet som berör skolavbrott och övergångar mellan olika skolformer/arbete.

Övergångsstället fanns initialt inom projektet Plug In 2.0 och då som en projektverkstad inom Västra Götalandsregionen. Projektet implementerades i Vägledningscentrums verksamhet den 1 juli 2017. Idag finns Övergångsstället med i det projekt som Sveriges kommuner och landsting (SKL) driver och som är ett fortsättningsprojekt baserat på de erfarenheter som gjordes inom Plug In 2.0. Fortsättningsprojektet som är initierat av Nordiska ministerrådet heter: *Nordisk 0-24: Tvärsektoriellt samarbete för utsatta barn och unga.*

Göteborg 2019-05-07

Ellinor Dyne, forskare i pedagogik/utvecklingsledare
Cathrine Fredriksson, samordnare/coach vid Övergångsstället

För mer information kontakta: overgangsstallet@educ.goteborg.se

Innehåll

Förord	3
1 Inledning	5
1.1 Syfte, mål och målgrupp	7
1.2 Normer och fördomar.....	7
2 Metodavsnitt	10
2.1 Coachande förhållningssätt	10
2.2 Länk till rätt instans – samordnande insatser	11
2.3 Indikatorer – identifiera målgruppen.....	11
2.3.1 Signallistan	12
3 Genomförande	13
3.1 Årshjulet	13
3.1.1 Besök på grundskolan	13
3.1.2 Kontakt med elever och vårdnadshavare.....	14
3.1.3 Samtal med eleven.....	14
3.1.4 Elevmappen	15
3.1.5 Samarbete med studie- och yrkesvägledarna.....	15
3.1.6 Samarbete med gymnasieskolan och elevhälsan	15
3.2 Systematiskt kvalitetsarbete	15
3.2.1 Utvärderingsskalan - elevutvärdering.....	16
3.2.2 Kvalitetsstöd för hållbarhet	16
3.2.3 Kontinuerlig implementering	16
4 Avslutande kommentarer	18
4.1 Utmaningar på skolenhetsnivå.....	19
4.2 Tvärsektoriella utmaningar	19
5 Referenslista	20
Bilaga A. Signallistan.....	22

1 Inledning

Övergångar mellan olika skolsystem är tillfällen då elever riskerar att hamna i någon form av utanförskap som kan innebära att de får svårt att klara av utbildningen. Den övergång som betraktas som mest riskfylld är övergången mellan grund- och gymnasieskolan. Den innebär inte bara att eleverna byter skolform, de väljer också vilket utbildningsprogram de ska gå de närmaste tre åren (Olofsson, Lundahl, Lexelius, Rolfman & Östh, 2015). Den riskfyllda situationen kan ses i förhållande till att det i Göteborg finns ett femtiotal kommunala grundskolor som har elever i åk 9. Från dessa skolor sprids sedan eleverna till lika många gymnasieprogram runt om i staden (kommunala och fristående), förutsatt att de inte väljer att gå på någon av kranskommunernas gymnasieskolor. Oavsett vad eleverna väljer innebär det att de kommer att gå i en för dem helt ny skola med nya klasskonstellationer, nya klasskamrater och nya lärare. Det här tydliggör en känslig period för de unga, en period som kan gå väldigt bra men den kan också bli alltför svår att klara av. Övergångsställets arbete riktar sig därför till elever med godkända betyg för nationella gymnasieprogram men som behöver stöd under övergången mellan grundskolan och gymnasieskolan.

Forskningen visar att personer utan fullgjord gymnasieutbildning oftare är arbetslösa, lever på bidrag och är förtidspensionerade, än de som fullgjort gymnasieskolan (Olofsson et al., 2015; Christenson & Thurlow, 2004). Det kan ses i förhållande till Skolverkets siffror från 2018 där ungefär 25% av de svenska gymnasieeleverna lämnar skolan utan godkända betyg.¹ Det här handlar om elever som hade godkända betyg då de kom till gymnasieskolan men som av någon anledning ändå lämnat utbildningen. Här framgår en problematik som är intressant att fundera över. Vilka är de här eleverna? Går det att nå dem och identifiera dem redan i grundskolan? Går det att förebygga och ge stöd så att de fullföljer gymnasieutbildningen?

Det var också utifrån ovanstående frågor som Övergångsstället initialt började sin verksamhet och så småningom kom fram till att icke uppmärksammas psykisk ohälsa kan vara en av anledningarna till att elever avbryter gymnasieskolan.

Övergången mellan grundskolan och gymnasieskolan är en känslig period för de flesta ungdomar men kanske än mer problematisk blir den för de unga som dessutom lider av psykisk ohälsa men saknar diagnos.² I Göteborg sker överlämningen mellan grundskolan och gymnasieskolan i huvudsak för de elever som är diagnostiserade eller ska gå till introduktionsprogrammen. För elever som inte återfinns inom dessa grupper är det därför inte självklart att det skulle bli en

---

¹ Antalet elever som klarar gymnasieexamen i Göteborg har ökat från 73% år 2014/2015 till 80% 2017/2018 (Källa: Betygsrapport UBF/Gerda 2018). För Göteborgs del innebär det att 20% av eleverna inte tog gymnasieexamen 2017/2018, vilket bör ses i förhållande till Skolverkets (2018) siffror för riket om 25%.

² Med spekrummet psykisk ohälsa menas här även sociala aspekter.

överlämning även om så skulle behövas.³ En utgångspunkt är därför att här finns några av de elever som är godkända för nationella program men som ändå är i behov av förebyggande stöd under övergången mellan skolformerna.

På sikt resulterar psykisk ohälsa i att elever sätter parentes kring skolarbetet vilket innebär att de har svårt att fullfölja sina studier och deras framtidsmöjligheter minskar (Hiltunen, 2017). De här eleverna riskerar att avbryta skolan i förtid, vilket är problematiskt då en lyckad skolgång är en förutsättning för framtida sysselsättning och möjligheten att leva ett rikt liv (Rumberger, 2011). Elever som finns inom spektrumet psykisk ohälsa kan ha godkända betyg och i hög grad vara närvarande i skolan vilket gör att de inte alltid uppfattas som att de är i riskzonen för skolavbrott. De finns därför inte inom de mer normgivande ramarna för skolavbrott. Psykisk ohälsa kan därför beskrivas som en riskfaktor som så att säga går under radarn för mer kända riskfaktorer som dåliga betyg och hög skolfrånvaro.

Skolavbrott som sådant beror dock oftast inte på en enskild faktor utan är ett resultat av en lång process, en process som startat redan under de tidiga skolåren (Rumberger, 2011). På liknande sätt går att säga att psykisk ohälsa oftast har startat tidigare, att det kan finnas flera orsaker till att en person mår dåligt. I Regeringens strategidokument för psykisk hälsa 2016-2020 beskrivs betydelser av ohälsa som att:

Psykisk ohälsa är ett begrepp som innefattar allt från psykiska besvär som stör välbefinnandet och påverkar våra dagliga liv till psykisk sjukdom. Det är ett vitt spektrum av tillstånd av olika karaktär och definieras antingen av en individs upplevelse eller som ett kliniskt definierbart sjukdomstillstånd. Psykiska besvär beskriver olika tillstånd då människor visar tecken på psykiska symtom som sömnsvårigheter, oro och ångest eller nedstämdhet. De psykiska besvären kan på olika sätt påverka funktionsförmågan. Det betyder inte alltid att personen har en psykisk sjukdom, symtomen behöver inte vara så omfattande att det är fråga om en sjukdom utan kan vara normala reaktioner på en livssituation. (s.6)

I Regeringens strategidokument 2016-2020 ses främjande och förebyggande insatser som ett av fem fokusområden för att motverka ohälsa, ett område som också Folkhälsomyndigheten prioriterar.⁴ Det kan konstateras att den nationella riktningen visar hur viktigt det är att identifiera hälsofrämjande insatser i sin helhet. Det ökar relevansen för att exempelvis inte bara se till elevens skolgång då det gäller hälsa och skolavbrott utan också hur viktigt det är att förhålla sig till elevens hela livssituation (Furlong et al., 2003). För att få denna helhetssyn är det därför angeläget att förhålla sig till påverkansfaktorer såsom hemmet, fritiden och sociala kontakter. Då är det också viktigt att utgå från individens behov och forma

³ Idag 2019 finns en samverkansgrupp i Göteborg där utbildningschefer från Grundskoleförvaltningen och Utbildningsförvaltningen arbetar med att utveckla rutiner för övergången mellan grundskolan och gymnasieskolan.

⁴ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/psykisk-halsa-och-suicidprevention/psykisk-halsa/> hämtad 2018-12-14

insatserna så att de stärker elevernas självförtroende och självinsikt (Worrel & Hale, 2001).

Övergångsstället ingår på nationell nivå i det Nordiska ministerrådsprojektet: *Tvärsektoriellt samarbete för utsatta barn och unga i åldern 0-24* (Nordiska 0-24). I projektet fokuseras inte bara individcentrerade insatser utan också hur olika instanser kan samverka utifrån individens behov. Projektiden stämmer väl överens med det material och de metoder som används i Övergångsstället. Här är insatserna dels redskap som kan bidra till att stärka elevernas självkänsla, skapa trygghet och framtidstro och dels är de av samordnande karaktär. Det senare genom att coacherna länkar eleven till den instans som hen har behov av att nå för att få adekvat hjälp. Förhoppningen är att insatserna ska främja bättre hälsa hos eleven och i förlängningen bidra till att den går färdigt gymnasieskolan.

Av de 152 elever som funnits i Övergångsställets regi från 2015-2017 har endast tre elever hoppat av gymnasieskolan, varav två återgått till studier och en har börjat arbeta.⁵ Det här är ett resultat som kan betraktas som en indikation för att individriktad coaching och samverkansinsatser mellan olika instanser är användbara verktyg som stödjer elever till bättre hälsa.

1.1 Syfte, mål och målgrupp

Syftet är att genom coachande förhållningssätt motivera och ge stöd till behöriga elever i årskurs 9 under övergången till gymnasiet, elever som finns inom spektrumet psykisk ohälsa. Mer preciserat är syftet att minska andelen studieavbrott genom att öka elevernas trygghet, självkänsla och självinsikt.

Målet är att genom ett individcentrerat bemötande verka för minskad ohälsa och att eleven ska klara övergången mellan skolformerna bättre. Ett mer långsiktigt mål är att eleverna ska fullfölja gymnasieutbildningen.

Målgruppen är elever med godkända betyg för nationella program och som av grundskolans personal anses vara i behov av stöd under övergången från grundskolan till gymnasiet. Mer precist utgörs målgruppen av elever som finns inom spektrumet psykisk ohälsa men som ännu inte alltid uppvisar tydliga riskindikatorer som frånvaro eller låga skolresultat. De här eleverna uppmärksammas mer sällan då de har godkända betyg och därför inte heller får det stöd de har rätt till.

1.2 Normer och fördomar

Övergångsställets verksamhet strävar efter ESF-projektens riktlinjer om att öka jämställdhet och motverka diskriminering genom att fokusera på likvärdighetsprinciperna: Jämställdhet, tillgänglighet och icke diskriminering. I den här rapporten definieras likvärdighetsprinciperna som att:

---

⁵ I de fall då en elev hoppar av skolan under insatstiden kontaktas Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) som i sin tur tar kontakt med den unge. Det innebär att det skapats ytterligare en sektorsövergripande insats, en rutin som behövs då inget annat hjälper.

Jämställdhet berör likvärdighet mellan kvinnor och män som ska ha samma möjlighet att forma samhället och sitt eget liv. Området omfattar bland annat frågor som makt, inflytande, ekonomi, hälsa, utbildning, arbete och fysisk integritet.⁶ Här är människors lika värde centralt.

Tillgänglighet innebär att identifiera strukturer och hinder som finns samt undanröja dessa så att alla individer har möjlighet att delta i insatserna oavsett psykisk eller fysisk funktionsnedsättning.

Lika möjligheter och icke diskriminering. Det kompensatoriska perspektivet innebär att alla individer möts utifrån sina förutsättningar och den nivå de befinner sig. Det kan exempelvis gälla social och kulturell bakgrund. Icke diskriminering innebär i sin tur att motverka diskriminering och främja likarättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. (SOU 2007/08:95)

I arbetet med normer är det viktigt att personalen är självkritisk och resonerar om vilka normer det är som styr och påverkar. Speciellt viktigt är det att vara medveten om sina egna normer och hur dessa påverkar i samtal, handlingar och gester. Initialt var det därför en utmaning för Övergångsställets personal att arbeta mer aktivt med normer. Arbetslaget träffades därför varje vecka under två års tid och diskuterade sina egna fördomar liksom mer samhälleliga normer och synliggjorde dessa, allt i förhållande till Övergångsställets insatser. Det konstaterades att en norm inte alltid behöver vara negativ men att det är viktigt att vara medveten om att den finns och att alla människor har fördomar. Likaså kan det bli problematiskt då två normer korsar varandra, en norm som är helt ofarlig i ett sammanhang kan tillsammans med en annan norm förändras radikalt (intersektionalitet).

En mer övergripande norm som direkt synliggjordes för Övergångsställets personal var att det skulle finnas fler tjejer än killar inom spektrumet psykisk ohälsa. Likaså identifierades föreställningar om att tjejer är lugnare och mer sköt-samma än killar som i sin tur är mer utåtagerande och högljudda. Samtidigt insåg vi att det även kunde finnas några killar inom spektrumet psykisk ohälsa, att killarna kanske diskriminerades eftersom samhällsnormen utgår från att det finns flest tjejer inom psykisk ohälsa. Det gjorde att insatserna inom Övergångsstället kom att avgränsas till att fokusera på mer normgivande föreställningar om *genus* i förhållande till jämställdhet, tillgänglighet och icke diskriminering. Det innebar att allt material, i alla insatser och samtal arbetade coacherna medvetet för att prata om elever och inte identifiera dem som killar eller tjejer. Detta med utgångspunkt i att även om skolpersonalen är medveten om att det finns fördomar så är det lätt att påverkas ändå, att tanken dras till utåtriktade killar om vi ger ett sådant exempel och så vidare. Detsamma gällde samtalen med eleverna, speciellt då det rörde deras framtidstro och tankar om utbildning och yrke.

Övergångsställets verksamhet har gett goda resultat men går det med säkerhet att säga att vi nått ”rätt elever”? Under projekttiden var alla elever kvar i gymnasie-

⁶ <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/jamstallldhet/> Hämtad 2017-03-30

skolan efter den första terminen, men var inte det resultatet lite väl bra för att vara sant? Föra att säkerställa insatsen startades därför ett samarbete med forskare från Plug In 2.0 som hjälpte till att identifiera olika områden i samband med psykisk ohälsa och skolavbrott. På så sätt togs det material fram som grundskolans personal sedan använt för att identifiera eleverna. Materialet kallas Signallistan och beskrivs i kommande kapitel.

2 Metodavsnitt

Den grundläggande metoden i insatsen för Övergångsställets målgrupp är coachande förhållningssätt. Här har Övergångsstället inspirerats av Neuro-lingvistisk Programmering (NLP) som är en beteendemodell som skapades av Richard Bandler och John Grinder. Det är en modell som synliggör vilka påverkansfaktorer som styr en människa och hur dessa går att bryta, förändra och förbättra så att individen får nya konstruktiva tankebanor. Genom individcentrerade samtal som innehåller frågor där personen själv får sätta ord på sina tankemönster kan hen komma fram till en lösning. Det är en processande modell som innebär att coachen inte behöver ha exakt kännedom om allt utan svaren kommer från den som coachas (Robbins, 2000).

Insatserna inom Övergångsstället är dels av coachande karaktär och dels av mer samordnande karaktär. Överlag betraktas coachernas insatser som ett neutralt vuxenstöd utan de känslomässiga band som exempelvis vårdnadshavare eller lärare har. För Övergångsställets del är coachande förhållningssätt också att motivera eleven inför skolan och framtiden. Stödet gör att eleven kan identifiera sig med skolan, utveckla sociala relationer och se sitt eget ansvar för att komma vidare i livet (jfr Lehr, et al, 2003).

2.1 Coachande förhållningssätt

Coachande förhållningssättet utgörs främst av lösningsfokuserade samtal som hjälper eleverna att identifiera olika mål och strategier för att nå målen. Coaching är inte rådgivning eller terapi utan kan liknas vid en verktygslåda där coachen ger olika redskap till individen som hjälp för att komma vidare i processerna. Det innebär att:

- förändra till önskvärda resultat och tillstånd
- tydliggöra styrkor/egenskaper
- kortsiktiga och långsiktiga mål
- ändra/bryta tankemönster
- insikter/konsekvenser

Det individcentrerade arbetssättet betyder att coachen, utan att värdera det eleven säger och ger uttryck för, samlar in information och kartlägger utifrån ett helhetsperspektiv. Därefter hjälps coachen och eleven åt att återskapa informationen och på så sätt forma en infallsvinkel som gör att eleven kan se nya möjligheter i sin vardag.

Ett vanligt mål är att hjälpa elever att ta fram strategier för att stärka deras självförtroende och självkänsla. Coachen ställer då grundläggande frågeställningar och utifrån svaren ställs följdfrågor som eleverna begrunder och blir uppmärksammade över vad de innebär. På så sätt får de möjlighet att fundera kring sina styrkor och egenskaper och hur de på ett effektivt sätt kan se och erkänna för sig själva att styrkorna faktiskt existerar. Därefter får de sätta upp mål och ta fram

strategier, dels för att kunna möta sin vardag och dels för att få framtidsmål som gör att de kan fullfölja gymnasieutbildningen. Målen kan handla om att skapa nya rutiner eller belysa dygnrutinerna, för till exempel elevernas kost- och sömnavanor. Därefter följs målen och strategierna upp och backup-planer görs för att de inte ska uppleva ett misslyckande om det inte blir som det var tänkt.

Utöver personliga samtal och sms behöver coachen ibland ha en tätare kommunikation för att på så sätt bryta negativa mönster av exempelvis skolfrånvaro. I insatsen ingår därför att följa upp elevernas skolnärvaro via ett system kallat Hjärntorget som används inom Göteborgs Stads kommunala skolor. Skolnärvaron är också ett redskap att använda i elevsamtalen för att identifiera vad i elevens situation som kan vara en möjlighet eller ett hinder.

2.2 Länk till rätt instans – samordnande insatser

På en holistisk och mer övergripande nivå bidrar coachningens hälsofrämjande insatser till att skapa kontaktytor för och mellan vårdnadshavare och skolor liksom med andra sektorer som exempelvis socialtjänsten och ungdomsmottagningen. Övergångsställets coacher fungerar därmed som en länk till den instans som eleven är i behov att få kontakt med. Det kan exempelvis gälla kontakter med skola, specialpedagog, mentorer, kurator samt studie- och yrkesvägledare. Om eleven lämnar gymnasieskolan under det att Övergångsställets insats pågår kontaktar coachen Kommunala aktivitetsansvaret (KAA), som då tar ansvar för uppföljningen.

Genom att se till helheten kring en individ finns sålunda möjligheter att insatsen inte bara blir kortvarig utan att den ger förutsättningar för bättre hälsa och därmed motverkar studieavbrott över en längre tid.

2.3 Indikatorer – identifiera målgruppen

De indikatorer som tagits fram inom Övergångsställets verksamhet och som identifierar målgruppen tar sin utgång i tidigare forskning inom studieavbrott. De tidigare forskningsområdena är 1) Psykologisk/affektiv dimension. Hur eleven identifierar sig med skolans värderingar? Stämmer hemmets och skolans normer överens liksom hur skola och utbildning värderas i hemmet. Elevens upplevelse av social tillhörighet och anknytning till skola, lärare och andra elever. 2) Kognitiv dimension: Elevens framtidssyn, mål och meningsfullhet mellan skolans roll i förhållande till framtiden. Elevens förmågor till problemlösningsstrategier, inlärningsstrategier och insikt om sin egen roll i lärandet. 3) Beteende dimension: Omfattar skolnärvaro, aktivitet under lektioner, inlämning av uppgifter i tid, normbrytande beteenden som bråk, avstängning från skolan, bryta mot skolans regler. 4) Skolarbetesdimension: Omfattar skolresultat och betyg. Tar eleven ansvar för skoluppgifter i skolan/hemma? Hur ser utvecklingen ut i förhållande till skolinsatser (Christenson, et al. 2000; Christensson, 2002).

Från dessa fyra dimensioner har det inom Övergångsstället formulerats ca 30 frågeställningar som personalen i grundskolan använder då de ska identifiera eleverna, materialet kallas Signallistan.

2.3.1 Signallistan

Signallistan är ett frågeformulär som inspirerats av den tidigare forskningen för skolavbrott som ger en tydlig bild över vilka elever som befinner sig i riskzonen för att avbryta sina gymnasiestudier.⁷ Varje fråga kan ses som en indikator men framförallt ska de ses tillsammans utifrån nedanstående dimensioner. De indikatorer för studieavbrott som används inom Övergångsstället är:

- Psykologiska/affektiv dimension: svag anknytning till skolpersonal och andra elever, sociala missförhållanden.
- Kognitiv dimension: bristande motivation, panikångest.
- Beteendedimension: tyst och tillbakadragen, inaktiv på lektionerna.
- Akademisk dimension: elev från hem utan studievana, bristande rutiner.

Signallistan bidrar till en mer heltäckande bild över elevens situation och vilka områden som coachen behöver fokusera på. Dokumentet behandlas utifrån personuppgiftslagen och förmedlas från grundskolan till coacherna personligt, via konfidentiellt e-post. Därefter avidentifieras elevmaterialet och Signallistan arkiveras.

Elevernas skolsituation kan naturligtvis förändras beroende på livssituationen. Om det exempelvis rör sig om mobbning kan eleven må bättre i en annan skola, med andra kamrater, annat stöd och en ny gemenskap men samtidigt är det relevant att vara medveten om att distanseringen ofta blivit till över tid. Med det menas att om en elev har en historia av frånvaro, låga betyg eller har utvecklat en låg självkänsla, om det finns upplevelser av utanförskap eller bristande vuxenstöd är det inget som försvinner direkt, utan upplevelsen finns kvar och påverkar individen på olika sätt. Här kan Övergångsställets insatser ha betydelse och finnas med och stärka eleven under en tid då påfrestningen ökar, då vardagen förändras med en ny skolform.⁸

---

⁷ Se bilaga A. Signallistan.

⁸ Då coacherna träffar eleverna använder de *Hjärntorget*, Göteborgs kommunala skolors närvarosystem som ytterligare en indikator. På så sätt går det att följa upp elevernas skolnärvaro och snabbt identifiera om en elev uteblir från skolan.

3 Genomförande

Insatserna inom Övergångsstället präglas av a) samverkan kring den unge b) flexibilitet c) öppet bemötande och d) koll och uppföljning av skolnärvaro. De olika insatserna omfattar elevens behov, allt från ett individanpassat stöd till att också stärka banden mellan eleven och omgivningen liksom skolan. I kapitlet som följer finns en övergripande beskrivning av insatserna under ett kalenderår och ett årshjul som beskriver när skolan eller vårdnadshavarna kontaktas liksom hur målgruppen identifieras.

3.1 Årshjulet

Inför varje nytt kalenderår skickar coacherna en inbjudan till grundskolans kommunala rektorer för årskurs 9 som sedan anmäler om skolan vill delta. Detta arbete sker parallellt med den fortsatta kontakten med det nuvarande årets elever i insatsen, som i december kommer ha sitt avslutningssamtal.

3.1.1 Besök på grundskolan

I januari och februari kontaktar och besöker Övergångsställets coacher grundskolorna. Vid besöket närvarar rektorer och exempelvis elevhälsan och mentorer. Därefter identifierar grundskolans personal med hjälp av Övergångsställets material de elever som är behöriga till nationella program på gymnasiet och som kan ingå i insatsen. I ett första steg används Orosskalan, som är en färdig-

ställd klasslista.⁹ Efter varje elevs namn finns en skala från 0–4, där skolpersonalen ringar in hur mycket oro de känner för elevens förutsättningar att klara gymnasieskolan, och då med utgångspunkt i psykisk ohälsa. För de elever som finns i den övre del av skalan, det vill säga får mest poäng, används därefter Signallistan. Det är det verktyg som mer ingående identifierar elever utifrån olika riskfaktorer inom dimensionerna, psykologisk/affektiv, kognitiv, beteende och akademisk.

3.1.2 Kontakt med elever och vårdnadshavare

Efter det att grundskolans personal identifierat vilka elever som är i behov av Övergångsställets insatser kontaktar skolan dels eleverna och dels deras vårdnadshavare. Skolans personal informerar vårdnadshavarna om insatsen och att eleverna är välkomna på ett inledningssamtal med coachen.¹⁰ När coachen har träffat eleven kontaktar coachen vårdnadshavarna och de skriver under en medgivandeblankett. Den senare innebär att vårdnadshavarna godkänner att coacherna får ta del av elevernas närvarouppgifter och klassscheman på gymnasiet.¹¹

3.1.3 Samtal med eleven

Det inledande elevsamtal sker under vårterminens mitt och ett andra samtal under slutet av terminen. Eleverna kontaktas därefter i augusti innan gymnasieutbildningen börjar för att stämna av hur de upplever den kommande starten på gymnasiet. Då har de också möjlighet att ställa frågor och ventilera eventuella funderingar. I det här läget sker kontakten främst via sms och telefonsamtal men det förekommer även mejl och personliga möten - allt utifrån elevernas behov av stöd.

Under början av september sker en ny avstämning med respektive elev och ett nytt möte bokas in på den nya skolan. Nu kontaktar coachen även gymnasieskolan och informerar, i första hand rektor, om att eleven ingår i Övergångsstället och att coachen kommer att besöka eleven på skolan. Nu lämnas även den medgivandeblankett som vårdnadshavarna skrivit under till rektorn.

Eleverna är alltid välkomna att kontakta coacherna om de har frågor, funderingar eller annat som de kan vara hjälpta av, exempelvis om de vill byta program eller skola. Då kan coacherna snabbt hjälpa dem att komma i kontakt med studie- och yrkesvägledare. Under höstterminen sker därefter flera avstämningstillfällen, allt utifrån elevernas behov av stöd. Sedan följer ett avslutande samtal i december. Efter detta samtal kan eleverna kontakta coachen om de vill, däremot söker coachen inte upp eleverna mer.

⁹ Orosskalan används som en mall för att identifiera eleverna, därefter kasseras den.

¹⁰ Insatsen är frivillig, vilket innebär att eleverna kan tacka nej till stödet från Övergångsstället. Det innebär att skolans information till vårdnadshavarna är extra viktig i dessa fall, inte minst utifrån skolans kompensatoriska uppdrag där den unge har rätt till det stöd den behöver. I det här fallet har skolans personal identifierat att eleven är i behov av Övergångsställets stöd.

¹¹ Medgivandeblanketten används främst i de fall då eleven valt att gå på en friskola. De kommunala gymnasieskolorna i Göteborg använder ett närvarosystem som är tillgängligt för coacherna att ta del av.

3.1.4 Elevmappen

Elevmappen innehåller olika former av materialstöd som exempelvis grundläggande kartläggning över elevernas livssituation. Här finns också direkta samtalsförslag som social situation, fritid, och skolsituationen. Elevmappen består av:

- elevuppgiftsblankett
- inledningsfrågor
- kartläggningsmallar samt förslag på frågeställningar inom de olika områdena
- handlingsplan
- material för struktur och rutiner
- utvärderingsverktyg
- medgivandeblankett

Avsikten är att materialet ska bidra till att stärka elevens självförtroende, framtidstro och därmed också stärka hälsan.

3.1.5 Samarbete med studie- och yrkesvägledarna

Eftersom Övergångsstället finns inom samma organisation som Göteborgs kommunala studie- och yrkesvägledning, är det också ett naturligt tillfälle att samarbeta med studie- och yrkesvägledarna. Exempelvis pratar de med rektor då inbjudan till skolorna går ut och berättar om Övergångsstället. Likaså har de en betydande roll då eleven behöver prata om framtida studie- och yrkesvägar eller byta gymnasieprogram.

3.1.6 Samarbete med gymnasieskolan och elevhälsan

Som ett led i arbetet med att stärka elevens självinsikt och förmåga att påverka sin egen situation blir eleven alltid informerad inför att coacherna kontaktar gymnasieskolan. Eftersom coachen bara finns med under elevens första termin på gymnasiet är också både elevhälsa och mentor viktiga samarbetspartner. Genom att de blir delaktiga i elevens behov finns också förutsättningar för en mer långsiktig lösning för elevens situation. Samarbetet med elevhälsan är också ett tydligt exempel på hur coachen kan fungera som en länk mellan olika instanser beroende på hur elevens behov av stöd ser ut.

3.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Då Övergångsställets material växte fram utvärderades och dokumenterades varje insats utifrån den kvalitetssäkringsmodell som används vid Utbildningsförvaltningen i Göteborg och som utgår från frågorna: Vad ville vi, vad gjorde vi, hur blev det och hur är det då bäst att gå vidare? (Tiller, 2009). Nästa utvärderingstillfälle utgår från den föregående utvärderingens sista fråga: Hur är det då bäst att gå vidare? och på så sätt kvalitetssäkras och systematiseras arbetet. Ytterligare en större utvärdering görs i arbetsgruppen vid årsskiftet i samband

med att insatsen är över. I denna analys ingår även den utvärdering som beskrivs under följande rubrik.

Varje insats inom Övergångsstället har belysts kontinuerligt utifrån aktuell forskning och beprövad erfarenhet. För den senare har utgått från Skolverkets definition för innebörder av beprövad erfarenhet.¹²

3.2.1 Utvärderingsskalan - elevutvärdering

Vid inledningssamtalet får eleverna fylla i tre frågeställningar som utgår från elevernas upplevelse i nuläget när det gäller deras självkänsla, trygghet och fungerande relationer. Frågorna, som också är en utvärderingsskala, är graderade från 0–10, där noll är mindre bra och tio är mycket bra. Under årets gång kan skalan tas fram om det behövs, dels som ett redskap om eleven mår sämre och dels för att kunna se om situationen förändrats. Vid avslutningssamtalet fyller eleverna återigen i utvärderingsskalan samt svarar på frågor som fokuserar på a) hur eleverna har upplevt Övergångsställets insatser, b) om de upplever en skillnad i nuläget jämfört med när de gick i nian och c) hur de ser på framtiden.

3.2.2 Kvalitetsstöd för hållbarhet

Årshjulet är inte bara en beskrivning över de olika insatserna under ett år, det är också ett strukturstöd för personalen. Årshjulet visar när personalen behöver kontakta elever, skolor eller utföra andra uppgifter under året. Där framgår också när det är dags för uppföljningar och utvärderingar för både målgruppen och arbetsinsatsen.

Ett annat kvalitetsstöd är översiktsmallen, en excelfil där olika data förs in. Eleverna är där avidentifierade men det går att utläsa exempelvis kön, skola, program, närvaro och resultat samt data som hämtats in från elevutvärderingsskalan. Översiktsmallen går att använda vid sammanställningar och resultatredovisningar i förhållande till målgruppen, uppdelat i kön, ursprung, gymnasieval eller geografiskt var de bor alternativt går i skolan. Det innebär möjligheter att jämföra med tidigare resultat. På så sätt går det att förbättra, utveckla och säkerställa arbetet.

3.2.3 Kontinuerlig implementering

Det behöver finnas ett långsiktigt perspektiv när det gäller de strukturer och rutiner som tas fram liksom de metoder som används inom ett utvecklingsarbete. Inom Övergångsstället utgicks det från coachande förhållningssätt, en välfungerande metod som vi ville testa i ett nytt sammanhang det vill säga vid övergången mellan grund- och gymnasieskola. Med utgångspunkt i tidigare

---

¹² För att benämna en erfarenhet beprövad menar Skolverket att den måste vara prövad, dokumenterad och genererad under en längre tidsperiod och av många. I Skolverkets tolkning av skollagen byggs den beprövade erfarenheten i verksamheten och av professionen och den är lika relevant som den akademiskt framtagna kunskapen. Om beprövad erfarenhet är delad, dokumenterad och utvärderad då kan den också bli överförbar och komma till nytta och användas i flera kontexter. (<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskningsbaserat-arbetsatt/forskningsbaserat-arbetsatt-nagra-nyckelbegrepp>)

erfarenheter av coaching utvecklades och kulturanpassades arbetet efter den struktur som fanns i Göteborg Stad.¹³ Initialt fanns projektet inom satsningar mot psykisk ohälsa i staden för att därefter bli en av verkstäderna inom Plug In 2.0.

För att driva och så småningom implementera ett projekt är det också nödvändigt att projektidén är väl förankrad hos ledningen, vilket kräver kontinuerliga möten mellan projektmedlemmar och ledningsgruppen. Det är också viktigt att involvera övrig personal. På så sätt ökar delaktigheten och det skapar en känsla av att ”det här gör vi tillsammans” hos hela personalgruppen. Vår upplevelse är att när alla, både ledning och övrig personal, blir delaktiga och får förståelse för projektinsatsen skapas de förutsättningar som är nödvändiga för att ett projekt ska kunna förankras i den befintliga verksamheten.

Projektet har också förankrats genom att finnas med i olika nätverk, delta i konferenser, prata med grannkommuner eller andra som arbetat med liknande frågor. Detta förutsatte också informationsmaterial för presentationer, utskick, foldrar och en kortare film om projektet, dess syfte, målgrupp, genomförande och resultat.

Till sist är det relevant att påpeka att arbetet aldrig får vara personbundet. Därför behövs också informationsmaterial som gör att ny personal lätt kan sättas in i arbetets processer och insatser.¹⁴ Övergångsstället tog därför fram ett informationsmaterial som sammanfattar de olika insatserna liksom när de ska genomföras. Där framgår vilka interventioner som tillhör respektive riskfaktorsområde och som kan påverka elevens nuläge, behov och förutsättningar. Interventionerna, som beskrivs mer utförligt under rubriken *Signallistan* i metodkapitlet är en handledning för vilket stöd som coachen ger till eleven.

Genom att redan under projektets gång förbereda för implementeringen sker den kontinuerligt i takt med att projektet utvecklas. Det innebär att projektet i princip redan är implementerat då det ska övergå i den befintliga verksamheten.

---

¹³ Projektet har inspirerats av en liknande metod i Uppsala där man också arbetat med övergångar och coaching. Arbetet som bedrevs i Uppsala hade lagts ner då Övergångsstället startade.

¹⁴ Bilaga B Rollbeskrivning ger en översikt över materialet till ny personal.

4 Avslutande kommentarer

Det finns två mer framträdande områden inom Övergångsställets verksamhet. Det är dels övergångar mellan skolsystem/skola och arbete och dels förebyggande insatser för att motverka skolavbrott vid psykisk ohälsa.

Övergångar mellan olika skolformer har visat sig vara tillfällen då elever riskerar att lämna skolan (Olofsson, et al 2015). Därför behövs insatser som främjar individens behov och hjälper den unge inför den förändring som en ny skola, nya lärare och nya klasskonstellationer som gymnasieskolan innebär. Övergångsställets insats med coachande vuxenstöd mellan grund- och gymnasieskolan har visat sig vara ett bra verktyg för att ge stöd i en dylik förändringssituation. Inte minst visar elevutvärderingarna att elevernas självkänsla och trygghet inför nya situationer har stärkts, vilket innebär en värdefull nyckel inför framtiden. Överlag innebär Övergångsställets arbete att eleverna får långsiktiga redskap inför studie- och yrkesvalsvägar.

Resultatet visar att det finns en subgrupp inom den grupp av elever som blir godkända till nationella gymnasieprogram. Denna subgrupp blir särskilt utsatt vid övergången mellan grundskolan och gymnasieskolan. Det är också vår målgrupp, det vill säga ungdomar inom spektrumet psykisk ohälsa. De här eleverna har oftast hög skolnärvaro och godkända betyg men de avbryter ändå gymnasieskolan. Vår upplevelse är att lärarna gör ett fantastiskt arbete men att de måste fokusera på elever som saknar godkända betyg, alternativt är utåtagerande. De här eleverna kräver mer direkta insatser vilket innebär att unga inom det mer diffusa området psykisk ohälsa får stå tillbaka – de syns inte i sammanhanget. Genom att finnas med i övergången mellan de båda skolformerna går det att säga att Övergångsställets insatser svarar upp för denna mer dolda elevgrupp.

Initialt fanns en förutfattad mening om att det skulle finnas fler tjejer än killar inom spektret psykisk ohälsa. Det här menar vi är en samhällsnorm som pekar ut olikheter mellan killar och tjejer och som exempelvis säger att tjejer med ångest blir mer synliga än killar. Erfarenheterna från Övergångsställets resultat visar att bland de 152 elever som deltagit under åren 2015 - 2017 fanns 78 tjejer och 74 killar, vilket innebär att det finns betydligt fler killar inom psykisk ohälsa än vad den förväntade normen säger. Genom att identifiera att den rådande samhällsnormen inte håller går det också att förändra så att både killar och tjejer får mer jämlikt och adekvat stöd.

Genom att se till olika dimensioner inom psykisk ohälsa visas på både killars och tjejers riskfaktorer gällande studieavbrott.¹⁵ På så sätt går det att synliggöra de tidiga varningssignaler som finns innan mer kända riskfaktorer som skolfrånvaro och låga skolresultat är ett faktum.

---

¹⁵ De fyra dimensioner som Övergångsstället använder sig av är. Psykologiska/affektiv dimension: svag anknytning till skolpersonal och andra elever, sociala missförhållanden. Kognitiv dimension: bristande motivation, panikångest. Beteendedimension: tyst och tillbakadragen, inaktiv på lektionerna. Akademisk dimension: elev från hem utan studievana, bristande rutiner (jfr Christenson, et al. 2000; Christensson, 2002).

Numera erbjuds samtliga rektorer i de kommunala grundskolorna i Göteborg med årskurs 9, att delta i Övergångsstället. Idag är det därför kö till Övergångsställets verksamhet och coacherna får tillsammans med grundskolans personal avgränsa vilka elever som ska få ta del av stödet eller inte. Det här går att uttrycka som att Övergångsställets verksamhet ger skolorna redskap att identifiera en målgrupp som de inte alltid har haft möjlighet att uppmärksamma tidigare. Därför fyller Övergångsstället också ett behov i skolans arbete med att ge stöd till ungdomen inför framtiden. Övergångsställets verksamhet är idag implementerad vid Utbildningsförvaltningen/Vägledningscentrum i Göteborg. Här arbetar två coacher med ca 60 elever varje år.

4.1 Utmaningar på skolenhetsnivå

En av utmaningarna på skolenhetsnivå har varit att erbjudandet om Övergångsställets stödinsatser inte alltid nått eleverna utan stannat hos grundskolans rektorer. Det visade sig att det fanns flera anledningar till att rektorerna inte skickade erbjudandet vidare. En anledning var att flertalet elever med invandrarbakgrund saknade grundläggande kunskaper i svenska språket, vilket resulterade i att de hade svårigheter med att bli behöriga till nationella program. Den andra anledningen var tiden. Rektorerna var och är överhopade med arbete och hade inte alltid möjlighet att prioritera bland mejlen, vilket gjorde att Övergångsställets erbjudande ”glömdes bort.” Slutligen hade flera skolor så många projekt igång att Övergångsstället bortprioriterades. Samtliga orsaker är intressanta att reflektera över, inte minst att det finns så många projekt vid skolorna att de inte går att härbärgera dem.

4.2 Tvärsektoriella utmaningar

Det är viktigt att på strukturell nivå förbereda olika sektorer så att de samverkar utifrån individens behov. Det är därför relevant att identifiera de frågor som kan ställas och som gör att verksamheterna utformas på ett sådant sätt att de tillsammans identifierar, verkar och ger stöd till målgruppen. Det innebär exempelvis att på huvudmannanivå bestämma vilka insatser och åtgärder som behövs för att målgruppen ska få ett så tidigt stöd att problematiken aldrig behöver uppstå. Detta beroende på att psykisk ohälsa oftast har en längre historik som kan upptäckas redan i tidiga åldrar (Rumberger, 2011).

Övergångsställets goda resultat kan utvecklas på flera nivåer i samhället. Om de coachande insatserna exempelvis indikeras på strategisk nivå innebär det att fler elever erbjuds relevant stöd för att fullfölja sin utbildning. På så sätt skulle fler unga människor erbjudas förutsättningar för ett bättre vuxenliv med god hälsa, minskade bidragsbehov och ökade chanser till jobb eller fortsatta studier.

Övergångsställets koncept ska dock inte begränsas till att bara gälla övergången mellan grund- och gymnasieskolan. Det går att anpassas till olika verksamheter och användas vid andra övergångar som exempelvis övergångar mellan andra skolformer, mellan skola och arbetsliv eller arbetsliv till pension.

5 Referenslista

Christenson, S. L. (2002). *Families, educators, and the family-school partnership: Issues or opportunities for promoting children's learning competence?* Paper prepared for "The Future of School Psychology Continues" conference, Indianapolis, IN.

Christenson, S.L. & Thurlow, M.L. (2004). School Dropouts: Prevention Considerations, Interventions, and Challenges. *Current Directions in Psychological Science*, v.13, pp. 36-39.

Christenson, S. L., Sinclair, M. F., Lehr, C. A., & Hurley, C. M. (2000). Promoting successful school completion. In K. M. Minke & G. C. Bear (Eds.), *Preventing school problems — Promoting school success: Strategies and programs that work*. pp. 211-257.

Furlong, J., Whipple, A.D., St.Jean, G., Siemental, J., Soliz, A. & Punthuna, S. (2003). Multiple Context of School Engagement: Moving Toward a Unifying Framework for Educational Research and Practice. *The California School Psychologist*, v. 8. pp. 99-113.

Hiltunen, L. (2017). *Lagom perfekt. Erfarenheter av ohälsa bland unga tjejer och killar*. Linnéuniversitetet. Lund: Arkiv förlag.

Lehr, C. A., Hansen, A., Sinclair, M. F., & Christenson, S. L. (2003). Moving beyond dropout toward school completion: An integrative review of data-based interventions. *School Psychology Review*, v. 32, pp. 342-364.

Olofsson, J., Lundahl, L., Lexelius, A., Rolfsman, E. & Östh, J. (2015). *Ungas övergångar mellan skola och arbete. Förutsättningar, lokala strategier och åtgärder*. Umeå Universitet.

Regeringens strategi inom området psykisk hälsa 2016–2020. Fem fokusområden fem år framåt. http://samordnarepsykiskhalsa.se/wp-content/uploads/2016/08/psykisk_halsa_210x240_se_webb.pdf

Robbins, A. (2000) *Din gränslösa styrka*. Svenska förlaget liv & ledarskap AB.

Rumberger, R. (2011). *Dropping out: Why Students Drop Out of Highschool and What Can Be Done About It*. Harvard University Press.

Skolverket. (2014). *Övergångar inom och mellan skolor och skolformer. Hur övergångar kan främja en kontinuitet i skolgången från förskolan till gymnasieskolan*.

Skolverket (2018). Rapport 468. *Beskrivande data 2017. Förskola, skola och vuxenutbildningen*.

SOU 2007/08:95. *Ett starkare skydd mot diskriminering*. Regeringens proposition.

Tiller, T. (2009). *Aktionslärande, forskande partnerskap i skolan*. Stockholm: Liber.

Worrel, F.C. & Hale, R.H. (2001). The Relationship of Hope in the Future and Perceived School Climate to School Completion. *School Psychology Quarterly*, no. 4, pp. 370-388.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/psykisk-halsa-och-suicidprevention/psykisk-halsa/> Hämtad 2018-12-14

<http://www.regeringen.se/regeringens-politik/jamstallldhet/> Hämtad 2017-03-30

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskningsbaserat-arbetsatt/forskningsbaserat-arbetsatt-nagra-nyckelbegrepp>. Hämtad 2018-12-12

Bilaga A. Signallistan

Övergångsstället

Signaler från eleven i nuläget

Övergångsstället ger stöd till elever som är behöriga till gymnasiet, men som visar tecken på att vara i risk för avbrott. Följande riskfaktorer har identifierats generellt när det gäller studieavbrott. Elever som hoppar av gymnasiet uppfyller ofta flera av dem. Ha dem därför i åtanke när ni identifierar elever till Övergångsstället. Även andra faktorer kan spela in såsom att ha upplevt ett trauma (till exempel ha förlorat en förälder), funktionsnedsättningar och hälsa (hos både elever och vårdnadshavare) eftersom de kan påverka skolanknytningen och skolarbetet.

Elevens namn: _____ Datum: _____

Elevens mobilnummer: _____ Personnummer: _____

Skolans namn: _____ Klass: _____

Vårdnadshavares namn: _____

Vårdnadshavares mobilnummer: _____

Namn på skolans kontaktperson: _____

Kontaktpersonens mobilnummer och e-postadress: _____

Kontaktuppgifter till grundskolepersonal som gymnasieskolan kan kontakta vid behov gällande eleven:

_____

Har eleven behov av stöd (stödundervisning, extra anpassningar, åtgärdsprogram, kontakt med elevhälsa, annat)?:

_____

_____

Kommentarer:

_____

_____

Upplever du en oroskänsla för eleven? Kan du kryssa för ett par eller flera punkter i kolumnen "Alltid" eller "Ofta" på nästa sida. Om så är fallet, kan det vara en möjlig indikation på att eleven platsar i Övergångsstället. Sätt kryss i den kolumnen som du upplever stämmer in på eleven:

Risikfaktorer:	Alltid	Ofra	Ibland	Aldrig	Vet inte
Distanserad från kamrater					
Ensam och osäker					
Mobbad					
Har inga vänner eller svårt att få vänner					
Socialt utanförskap					
Sociala missförhållanden					
Känner inte tillhörighet till skolan					
Anknytning till elever är svag					
Lägger inte tid på skolarbete/ skolrelaterade saker					
Elev från hem utan studievana					
Bristande rutiner i vardagen					
Läsläsning sker sällan eller uteblir helt					
Orolig och ofokuserad					
Tyst och tillbakadragen					
Hög frånvaro					
Distanserad från skolan och skolarbetet					
Bristande social kompetens					
Inaktiv på lektioner					
Elev som "inte syns" i klassrummet					
Ser inte koppling mellan skola och framtida mål					
Ingen drivkraft i skolan					
Drivkraft utanför skolan					
Ingen problemlösare					
Bristande struktur och tydlighet					
Koncentrationssvårigheter					
Panikångest					
Bristande motivation					
Bristande engagemang					
Psykisk ohälsa					
Otrygg					
Tidigare trauman/ kriser					
Värderar sig själv lågt (självkänsla)					
Lågt självförtroende					
Låg medvetenhet om sina styrkor (självinsikt)					
Saknar engagerade vårdnadshavare/ vuxenstöd					

Bilaga B. Rollbeskrivning

Rollbeskrivning

Samordnaren är processledare för verksamheten. Det innebär bland annat att sammanställa utvärderingar, rapportera till verksamhetschefen/ ledningsgruppen samt ta den första kontakten med grundskolerektorerna.

Coachernas uppgifter är att vara delaktig i verksamhetens processer och övergripande uppgifter under året och att:

- Ge stöd till behöriga elever vid övergången från grundskolan till gymnasieskolan utifrån den enskilde elevens behov, till och med höstterminen i årskurs ett på gymnasiet. Arbeta utefter Övergångsställets årshjul för personal.
- Samverka med grundskolans personal som identifierar de ungdomar som kan komma att bli aktuella för Övergångsstället.
- Etablera en relation med ungdomen och vårdnadshavare.
- Vara en länk till gymnasieskolan och andra instanser utifrån ungdomens förutsättningar och behov.
- Sammanställa och se över elevernas årsresultat i Översiktsmallen.

Övergripande uppgifter

- Utvärdering och utveckling av arbetet och arbetsmaterialet.
- Regelbundna möten/ avstämningar.
- Utskick, presentera och marknadsföra verksamheten.
- Utvärderingar av verksamheten termins- och årsvis enligt Tillers (2009) modell.
- Kontinuerlig utvärdering av arbetet och arbetsmaterialet.
- Uppdatera och ha en överblick över arbetsdokument, informationsmaterial och kontaktuppgifter.

